

**Університетські
імена на мапі
Харкова**

Харків - це не лише місто вулиць, будівель і парків, а й простір пам'яті. Його історія вписана в назви вулиць, провулків та площ, які щодня вимовляють тисячі мешканців. Проте чи завжди ми знаємо, ким були ті, чий імена позначені на карті?

Ця виставка присвячена видатним вихованцям Харківського (нині Каразінського) університету - науковцям, митцям, громадським діячам, які не лише здобули освіту в стінах нашого університету, а й залишили глибокий слід в історії міста, країни та світу. Їхні імена сьогодні носять вулиці Харкова, як вияв пошани та визнання їхнього внеску в розвиток науки, культури, освіти та суспільства. Окреме місце в нашій пам'яті займають студенти й випускники університету, які зі зброєю в руках стали на захист України. Їхній подвиг назавжди вписано у простір міста, що пам'ятає своїх героїв.

Шаповал Дмитро Вікторович

(1991-2022)

*випускник історичного факультету.
Служив у десантно-штурмових військах.
Був заступником командира розвідувальної
роти з морально-психологічного
забезпечення. Загинув на Херсонщині при
виконанні бойового завдання. Нагороджений
орденом Богдана Хмельницького III ступеня
(посмертно).*

*На його честь названо провулок у
Київському районі.*

Чабан Олександр Олександрович

(1987-2022)

старший лейтенант ЗСУ, випускник соціологічного факультету. У студентські роки очолював Студентське наукове товариство університету, був лідером студентського самоврядування Каразінського університету.

Загинув у бою поблизу села Гракове на Харківщині. Нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня (2022, посмертно)

На його честь названо вулицю у Шевченківському районі.

Каразін Василь Назарович

(1773-1842)

засновник Харківського (нині Каразінського) університету, вчений, винахідник, громадський діяч. Хоч він і не був його вихованцем, саме завдяки його зусиллям Харків став важливим центром освіти і науки.

На його честь названа вулиця у Київському районі.

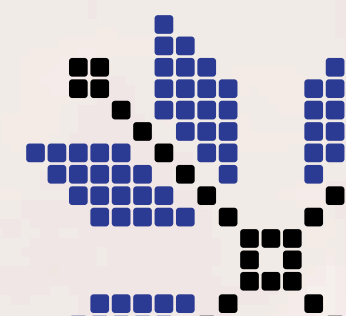

Антонович Дмитро Володимирович

(1877-1954)

громадсько-політичний діяч, історик української культури, мистецтва і театру.

На його честь названо бульвар у Шевченківському районі.

Багалій Дмитро Іванович

(1857-1932)

український історик, філософ та громадський діяч. Ректор Харківського (нині Каразінського) університету (1906-1910), академік Української Академії Наук.

На його честь названа вулиця в Київському районі.

Барабашов Микола Павлович

(1894-1971)

*видатний український астроном,
професор, доктор фізико-
математичних наук, академік
АН УРСР, ректор Харківського (нині
Каразінського) університету
(1943-1945).*

*На його честь названа вулиця в
Київському районі.*

Білецький Олександр Іванович

(1884-1961)

*літературознавець, заслужений
діяч науки УРСР, академік АН УРСР
та академік АН СРСР.*

*На його честь названо вулицю в
Шевченківському районі.*

Бузескул Владислав Петрович

(1858-1931)

*громадсько-культурний діяч,
історик античності, академік
АН СРСР, академік ВУАН.*

*На його честь названо вулицю
в Слобідському районі.*

Веркін Борис Ієремійович

(1919-1990)

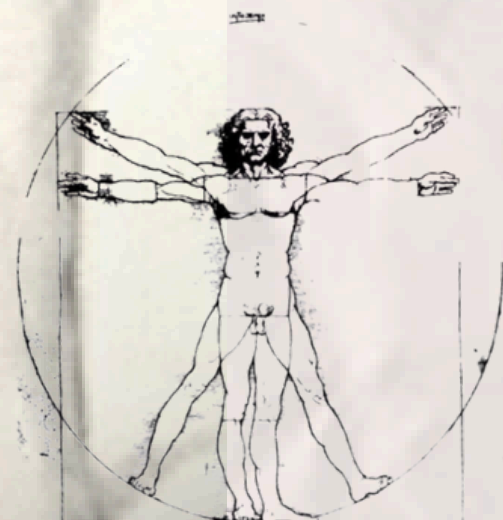
видатний вчений-фізик, академік АН УРСР, засновник харківської наукової школи фізиків-кріогенників. Засновник і перший директор Фізико-технічного інституту низьких температур.

На його честь названа вулиця у Шевченківському районі.

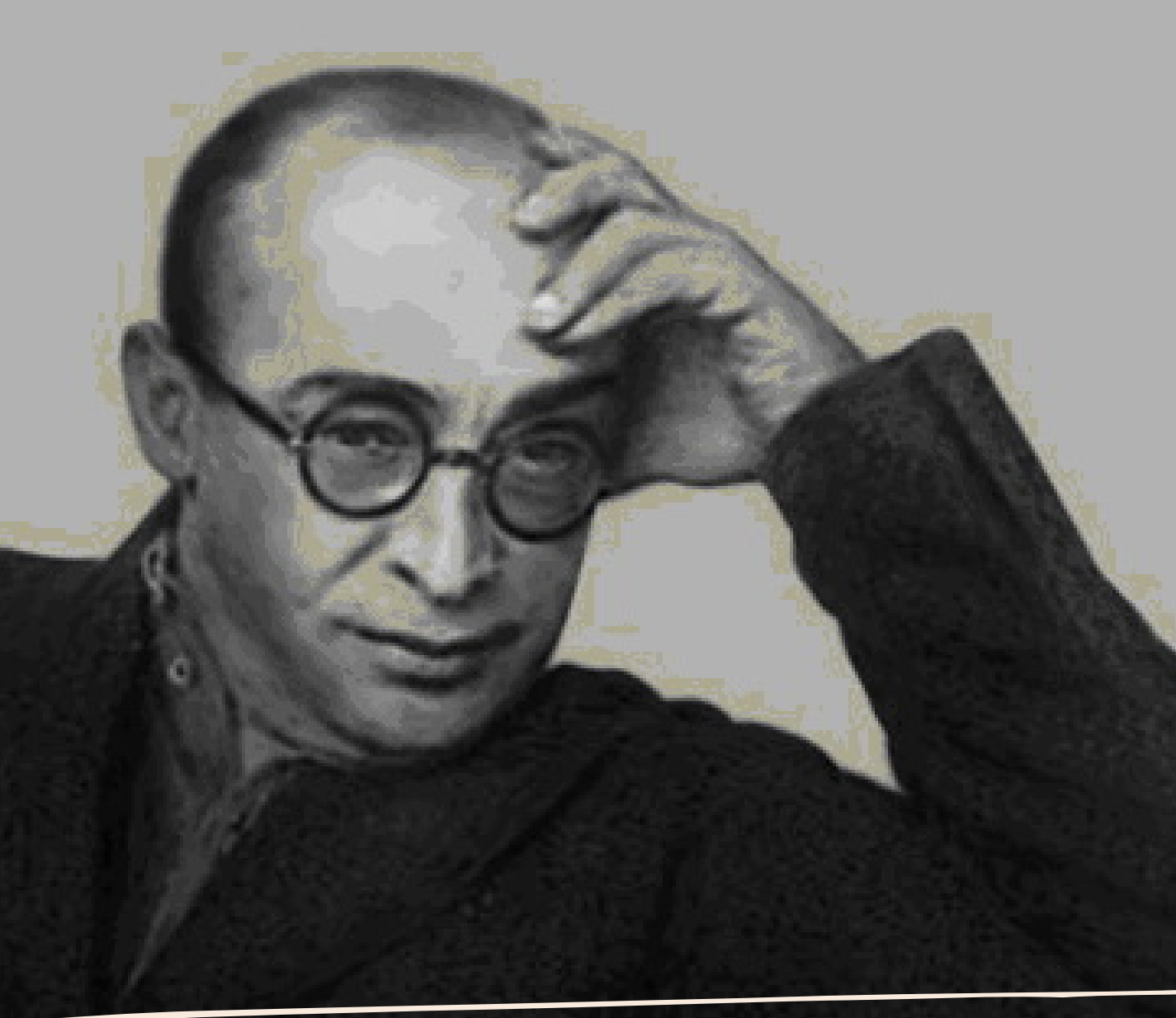

Воробійов Володимир Петрович (1876-1937)

*видатний вчений-анатом, професор,
основоположник української наукової
школи анатомів, академік АН УРСР,
один з організаторів Українського
інституту експериментальної
медицини імені І. І. Мечникова.*

*Його ім'ям названо вулицю в
Київському районі.*

Гінзбург Олександр Маркович

(1876 – 1949)

видатний архітектор, інженер. Піонер використання залізобетону й автор понад 120 будівель у стилі модерн і конструктивізм, багато з яких пам'ятки архітектури Харкова.

На його честь названа вулиця у Київському районі.

вул. Г. Сковороди, 19

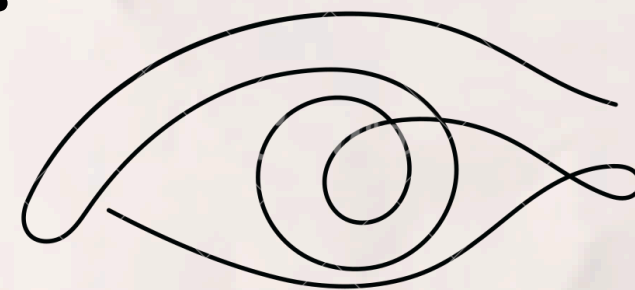

Гіршман Леонард Леопольдович

(1839-1921)

*видатний науковець, офтальмолог,
педагог, заслужений професор
Харківського (нині Каразінського)
університету. Почесний громадянин
міста Харкова.*

*Його ім'ям названо вулицю у
Київському районі.*

Гончар Олесь Терентійович

(1918-1995)

*письменник, літературний критик,
громадський діяч, перший лауреат
республіканської премії ім. Шевченка
(1962), голова Спілки письменників
України, академік НАН України.
Герой України (2005, посмертно).*

*Його ім'ям названо вулицю у
Київському районі.*

Грінченко Борис Дмитрович
(1863-1910)

*український письменник,
педагог, лексикограф,
літературознавець, етнограф,
історик, публіцист,
громадсько-культурний діяч.*

*На його честь названо
провулок в Київському районі.*

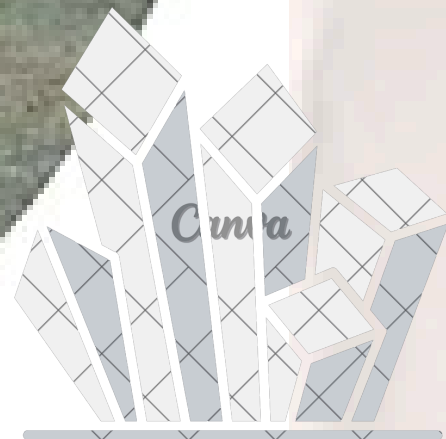
Гуров Олександр Васильович

(1843-1921)

геолог, професор.

Під його керівництвом у 1875 році у м. Бахмут була знайдена кам'яна сіль, а у 1886 р. у Харкові була пробурена перша в країні глибинна артезіанська свердловина, яка діяла кілька десятиліть і забезпечувала місто питною водою.

Його ім'ям названо вулицю в Немишлянському районі.

Данилевський Василь Якович

(1852-1939)

фізіолог, засновник і директор
Органотерапевтичного інституту (зараз
Інститут проблем ендокринної патології
імені В.Я. Данилевського), академік АН
УРСР, заслужений діяч науки УРСР,
заслужений професор УРСР. Один з
перших електрофізіологів в Україні.

Його ім'ям названо вулицю в
Шевченківському районі.

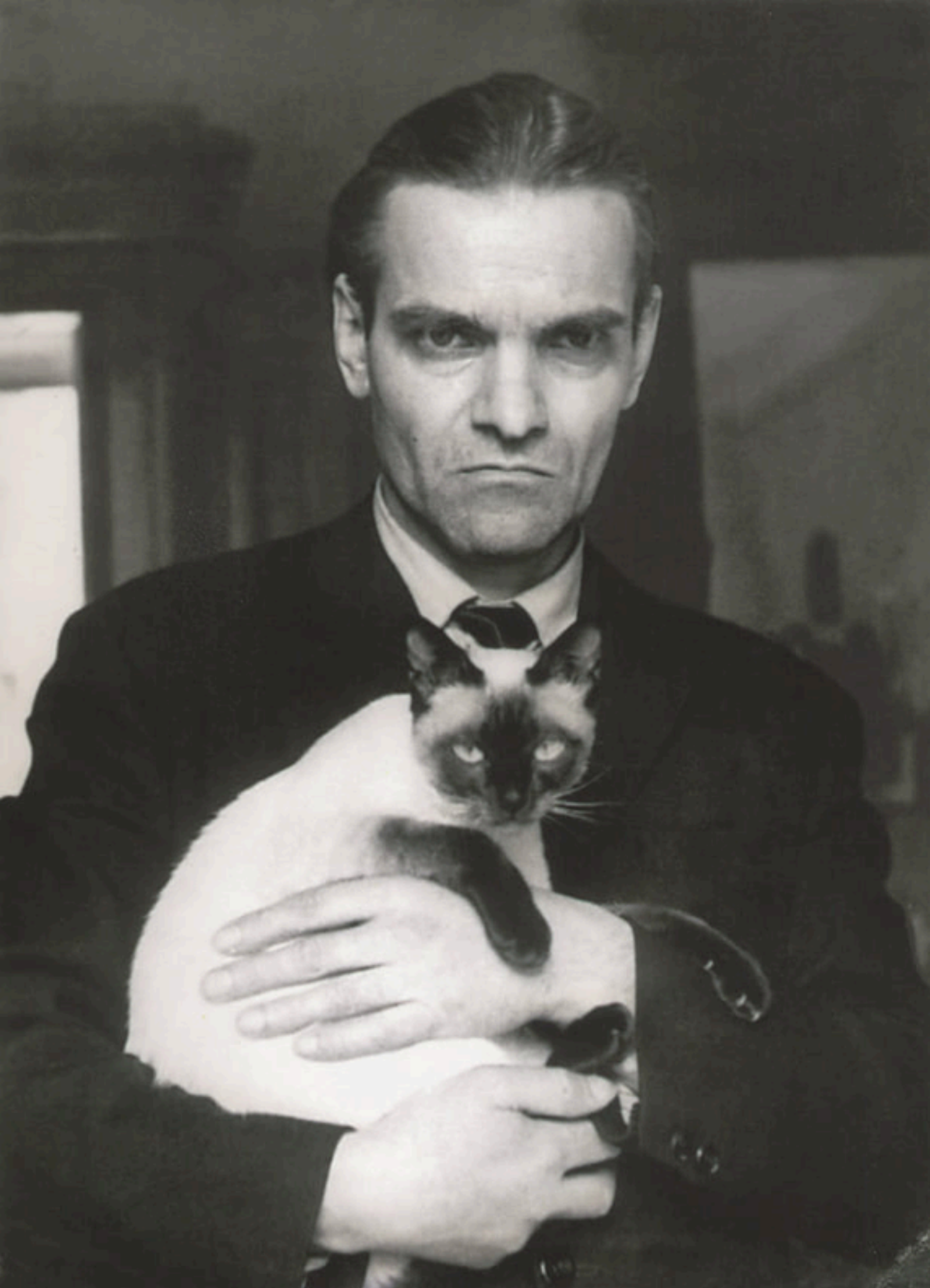
Майк Йогансен

(1895-1937)

*український поет, прозаїк, критик,
лінгвіст, сценарист, перекладач доби
"Розстріляного відродження". Один із
засновників літературних об'єднань
"Гарт" і ВАПЛІТЕ.*

*Його ім'ям названо вулицю в
Київському районі.*

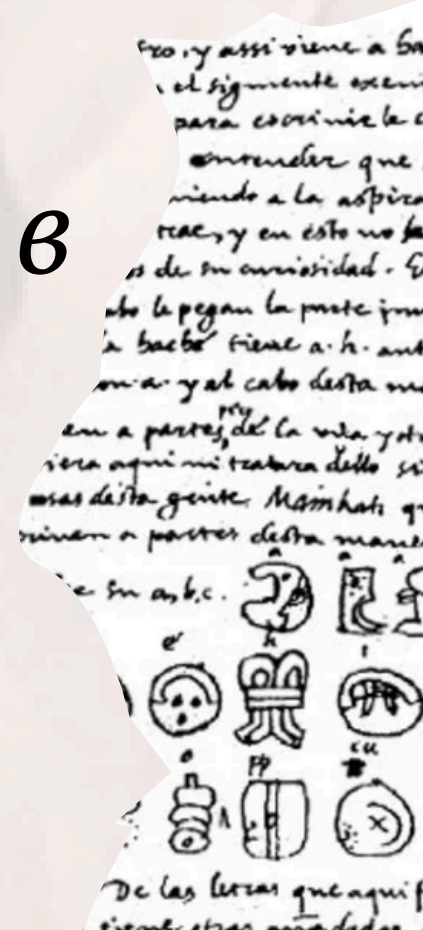
Кнорозов Юрій Валентинович

(1922-1999)

*історик та етнограф, спеціаліст з
епіграфіки та етнографії.*

*У 1939-1941 навчався у Харківському
університеті.*

*Його ім'ям названо вулицю в
Київському районі.*

Костомаров Микола Іванович

(1817-1885)

*видатний історик, етнограф,
прозаїк, поет-романтик,
мислитель, громадський діяч,
етнопсихолог.*

*На його честь названо
провулок в Основ'янському
районі.*

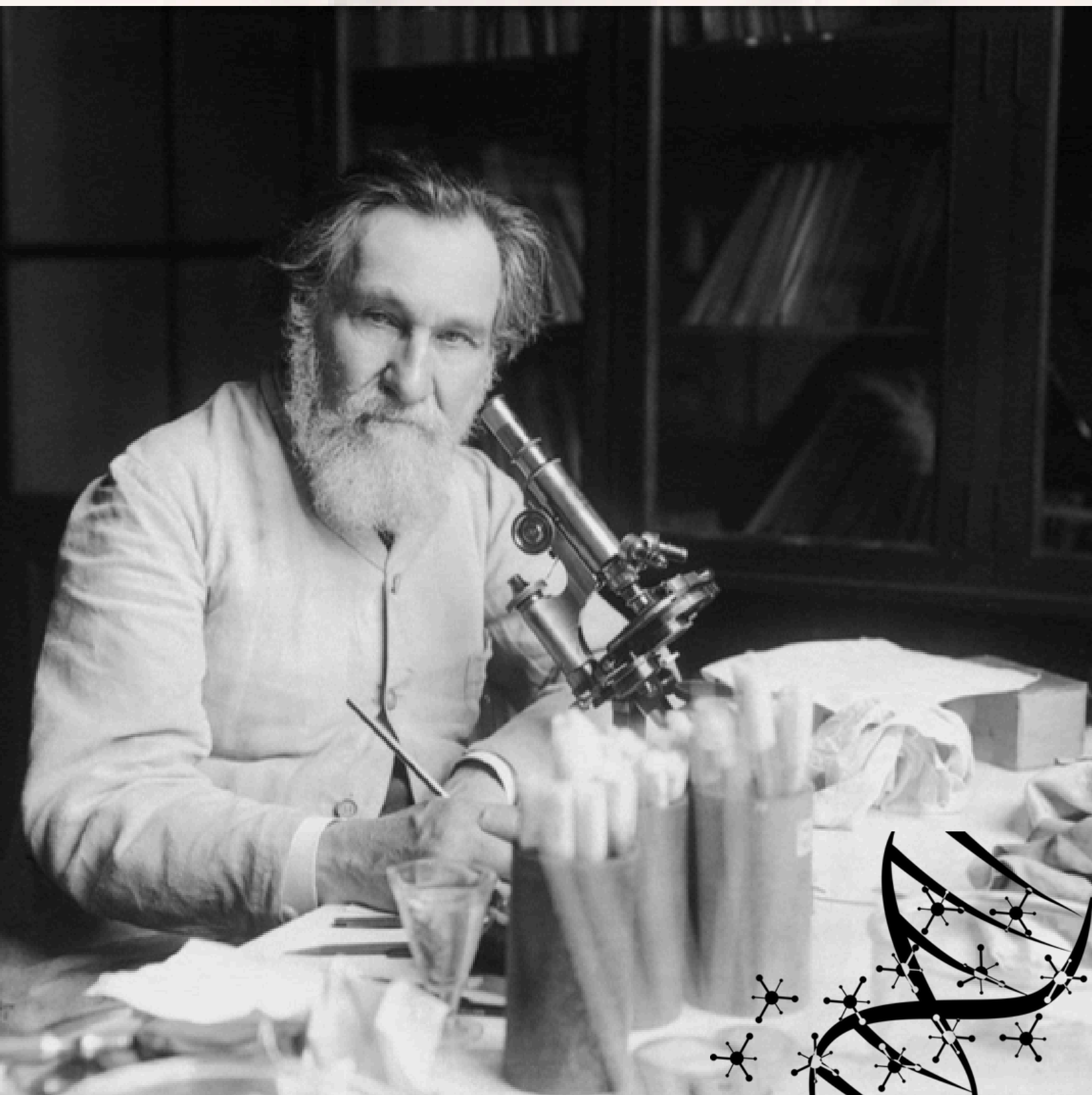
Ліфшиць Ілля Михайлович

(1916- 1982)

*видатний фізик-теоретик, доктор
фізико-математичних наук, професор,
академік АН УРСР, автор
фундаментальних праць з фізики
твердого тіла, фізики низьких
температур, квантової механіки і
квантової статистики.*

*На його честь названо вулицю в
Індустріальному районі.*

$$\frac{1}{2} \left[\frac{2m}{\hbar^2} \right]^{3/2} E^{1/2}$$

Мечников Ілля Ілліч

(1845-1916)

видатний науковець, один з основоположників порівняльної патології, еволюційної ембріології, імунології і мікробіології. Лауреат Нобелівської премії у галузі фізіології та медицини (1908).

На його честь названо провулок у Шевченківському районі.

Міллер Дмитро Петрович

(1862 - 1913)

*історик, краєзнавець, бібліотекар,
журналіст. Дослідник історії
Слобожанщини та Лівобережної
України.*

*На його честь названо вулицю в
Основ'янському районі.*

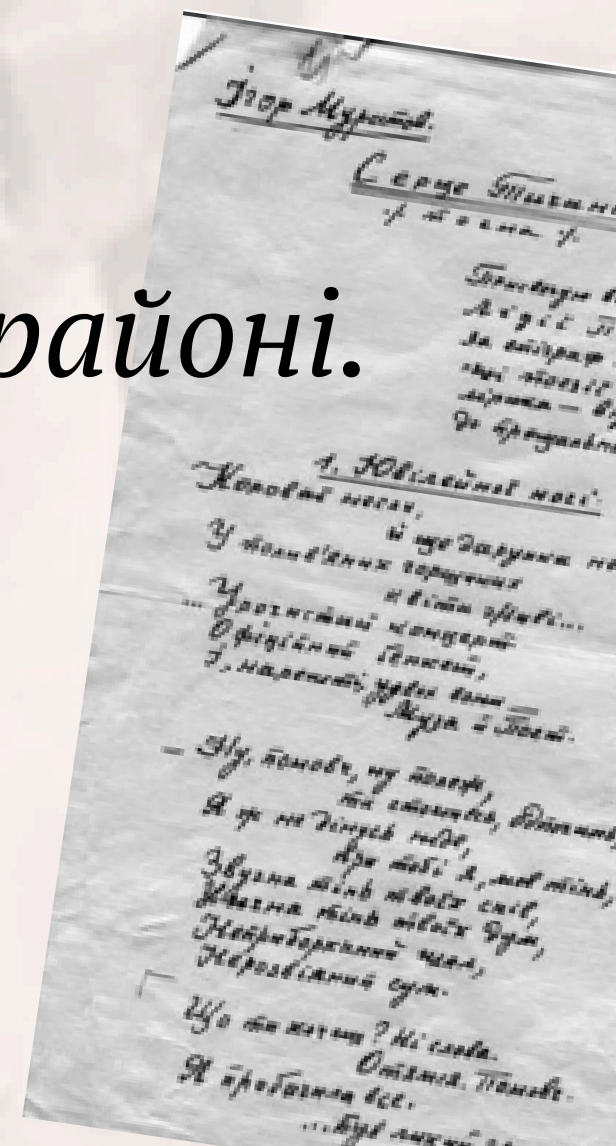

Муратов Ігор Леонтійович

(1912 - 1973)

*поет, прозаїк, драматург,
перекладач і літературний критик.*

*Його ім'ям названо
вулицю в Холодногірському районі.*

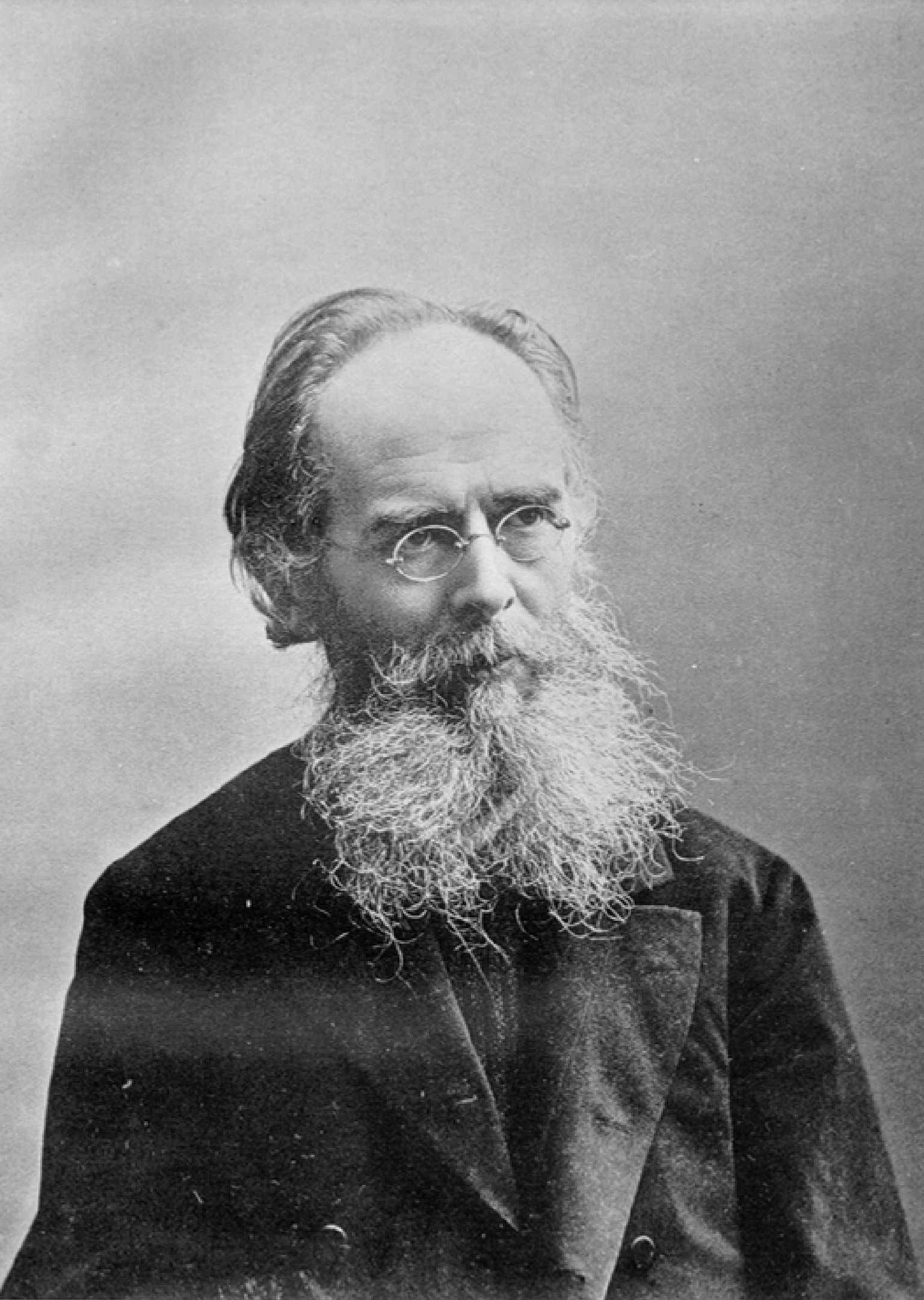
Остроградський Михайло Васильович

(1801-1862)

*видатний математик,
механік і фізик. В 2001 році
ЮНЕСКО внесла Остроградського
до переліку видатних
математиків світу.*

*На його честь назван провулок
в Київському районі.*

$$\iiint_V \left(\frac{\partial P}{\partial x} + \frac{\partial Q}{\partial y} + \frac{\partial R}{\partial z} \right) dx dy dz = \iint_S P dy dz + Q dx dz + R dx dy.$$

Потебня Олександр Опанасович

(1835-1891)

*мовознавець, етнограф, фольклорист,
теоретик літератури, громадський
діяч, засновник Харківської
лінгвістичної школи, основоположник
психологічного методу в
літературознавстві.*

*Його ім'ям названо вулицю
в Київському районі .*

Старицький Михайло Петрович

(1839 - 1904)

*український письменник, поет,
драматург, прозаїк, театральний і
культурни діяч. Один з корифеїв
українського побутового театру.*

*На його честь названо вулицю в
Шевченківському районі.*

A. M. Шанинський

ХАРЬКОВЪ

Сумцов Микола Федорович

(1854-1922)

*фольклорист, етнограф,
літературознавець, громадський діяч,
доктор філологічних наук, професор.*

*Перший викладач Харківського
університету, який почав читати лекції
українською мовою (з 1906 року).*

*На його честь названо вулицю у
Слобідському районі.*

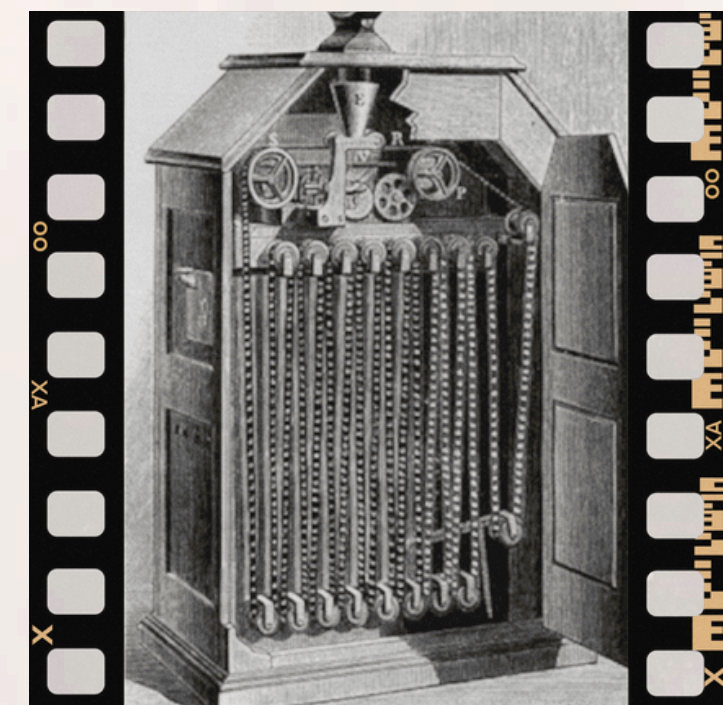

Тимченко Йосип Андрійович

(1852-1924)

*винахідник і «піонер
кінематографу»*

*На його честь названо
провулок в Слобідському районі.*

Трінклер Микола Петрович

(1859-1925)

*видатний хірург, учений, педагог,
професор. Один із перших впровадив
використання антисептиків у хірургічну
практику та майстерно виконував
операції на головному мозку.*

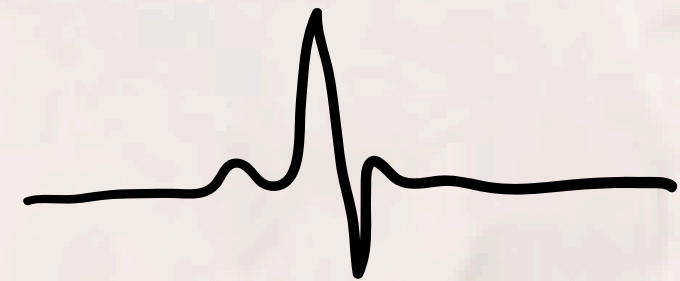
*Його ім'ям названо вулицю в
Шевченківському районі.*

A. Fedeski

À K HARKOFF.

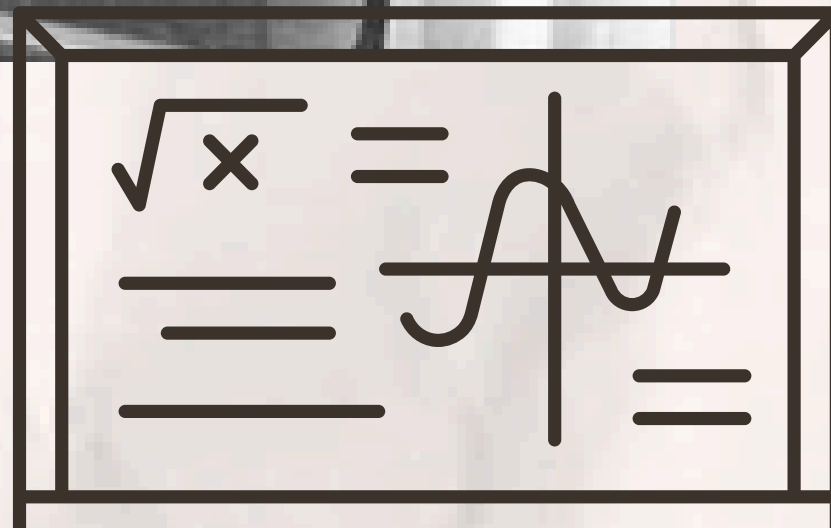

Філіппов Анатолій Петрович

(1899-1978)

*математик, механік, педагог,
засновник української наукової школи
механіків-енергомашинобудівників.
Академік АН УРСР, заслужений діяч
науки і техніки України.*

*Його ім'ям названо вулицю в
Шевченківському районі.*

Франковський Владислав

Андрійович

(1819-1895)

лікар і філантроп. Почесний громадянин міста Харкова, один із засновників Харківського медичного товариства.

На його честь названо вулицю в Салтівському районі

Гнат Хоткевич

(1878-1938)

*письменник, літературознавець,
мистецтвознавець, бандурист,
композитор, історик, етнограф,
театральний і музичний діяч,
педагог.*

*На його честь названо вулицю в
Шевченківському районі.*

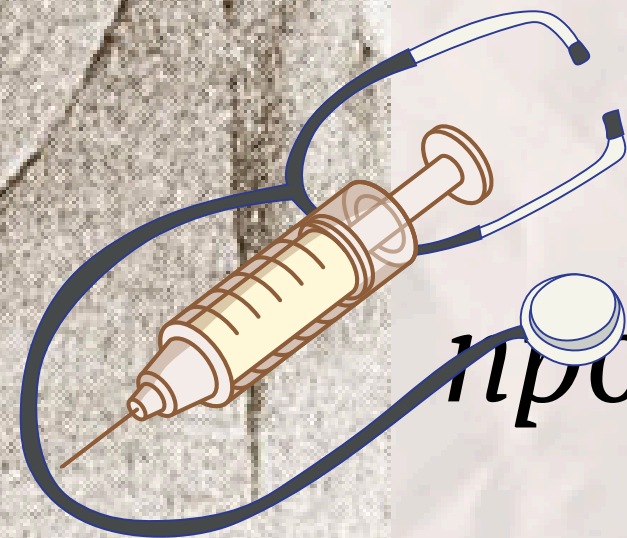

Шатілов Петро Іванович

(1869-1921)

видатний терапевт, професор.

*Першим в країні використав
вакцинацію проти брюшного тифу.
У Харкові його знали як професора
“околиць” та “лікаря бідняків” за
високогуманне відношення до звірих.*

*На його честь названо
провулок в Шевченківському районі.*

Шевельов Юрій Володимирович

(1908-2002)

*вчений-славіст, мовознавець,
літературознавець, педагог, історик
української мови. Очолював Українську
Вільну Академію Наук у США, член
Американського лінгвістичного
товариства та Польського інституту
мистецтв і науки в США.*

*Його ім'ям названо вулицю в
Шевченківському районі .*

Шрамко Борис Андрійович

(1921 - 2012)

*український історик-археолог,
доктор історичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки
України, почесний громадянин
міста Харкова.*

*На його честь названо вулицю в
Холодногірському районі.*

Щоголів Яків Іванович

(1824-1898)

*український поет, представник
українського романтизму.*

*Його ім'ям названо вулицю в
Слобідському районі.*

Яворницький Дмитро Іванович

(1855-1940)

*видатний історик, етнограф,
фольклорист, археолог, дослідник
історії українського козацтва,
письменник і громадський діяч,
доктор історичних наук, професор.*

*Його ім'ям названо вулицю у
Холодногірському районі.*

- **Чичибабін Борис Олексійович** (1923-1994) - поет.
- **Убийвовк Олена Костянтинівна** (Ляля Убийвовк) (1918 -1942) - Герой Радянського Союзу, в часи німецько-радянської війни — підпільниця.
- **Нехода Іван Іванович** (1910 -1963) - поет, письменник та журналіст.
- **Боровиковський Левко Іванович** (1808-1889) - поет, фольклорист.
- **Копиленко Олександр Іванович** (1900-1958) — письменник, педагог, критик.
- **Семирадський Генріх Іпполітович** (1843- 1902) - польсько-український художник.
- **Комаров Михайло Федорович** (1844-1913) - літературний та громадський бібліограф.
- **Ушкалов Леонід Володимирович** (1956-2019) - літературознавець, письменник, педагог, доктор філологічних наук, професор.
- **Липа Іван Львович** (1865-1923) - громадський і політичний діяч, письменник. Співзасновник таємного товариства "Братство тарасівців".
- **Вулиця Родини Ковалевських** - відомий з 17 ст. український козацько-старшинський рід Ковалевських. Значна частина з них народилася, жила у Харкові, зокрема навчалася у гімназіях та університеті. З цієї родини походив український арабіст, професор Андрій Петрович Ковалівський (1895-1969).
- **Кравцов Петро Іванович** (1856-1928) - музично-громадський діяч, лікар, педагог.
- **Дунаєвський Ісак Осипович** (1900-1955) – композитор.
- **Межлаук Валерій Іванович** (1893-1938) - державний і партійний діяч

Виставку підготувала
завідувач відділу
Центральної наукової бібліотеки
Каразінського університету
Байрамова Каріна